

Tudósítás a „Kirekesztettek” című nemzetközi konferenciáról

Az Egészséges Ifjúságért Alapítvány, a Váci Fegyház és Börtön, valamint Vác Város Önkormányzata „Kirekesztettek” címmel nemzetközi konferenciát szervezett a drogproblémával küzdő elítéltek szabadulás utáni helyzetéről. A Szociális és Munkaügyi Minisztérium által támogatott tanácsozásra – amelynek fővédnöke Sólyom László, a Magyar Köztársaság elnöke volt – a Váci Fegyház és Börtön került sor 2010. május 27-én.

A konferenciát **dr. Bóth János**, Vác város polgármestere, **Vatai Gyula** bv. ezredes, a Váci Fegyház és Börtön parancsnoka, továbbá **Horváth Szabolcsné dr.**, az Egészséges Ifjúságért Alapítvány társelnöke – aki a délelőtti plenáris ülés levezető elnöki tisztét is ellátta – nyitotta meg.

Az első előadó **Ritter Ildikó**, az Országos Kriminológiai Intézet munkatársa volt, aki „Szegénység és bűnözés” címmel tartotta meg előadását. A bűnözés és a szegénység kapcsolatát vizsgáló kutatások alapján rámutatott, hogy „a bűnözők jelentős része szegény, de a szegények jelentős része nem bűnöző”. Az előadó azt is kiemelte, hogy a börtönrendszer nem képes kezelni a szegénység-problémát, hiszen nem arra jött létre.

Tóth Tamás bv. ezredes, a tökéli Fiatalkorúak Büntetés-végrehajtási Intézete igazgatója „Az esélyteremtés lehetőségei a büntetés-végrehajtásban” című előadásában a fiatalkorú bűnelkövetőkkel való foglalkozást, az általa vezetett intézet gyakorlatát helyezte középpontba. A szabadidős tevékenységek és a közösségi programok ismertetésekor egy kiváló példát mutatott be, amely a fiatalkorúak és a HIV-körleten elhelyezett fogvatartottak közös tevékenységén alapul.

„A pártfogó felügyelői szolgálat feladatai, dilemmái, megoldási lehetőségei a drogproblémával küzdő szabadultak vonatkozásában” címmel tartott előadást **dr. Hatvani Erzsébet**, az IRM Igazságügyi Hivatal főigazgatója, aki sok oldalról elemezte a pártfogók ez irányú munkáját, illetve a családi döntéshozó csoportkonferencia módszer alkalmazási lehetőségeit, illetve eddigi eredményeit is bemutatta.

Rövid szünetet követően **dr. Petr Kadlec**, a csehországi Heřmanice-i Büntetés-végrehajtási Intézet parancsnoka az intézetében lévő drogproblémával küzdő elítéltek helyzetét, a kábítószer börtönbe-jutásának lehetséges módjait és a kereslet-kínálat csökkentés megoldásait ismertette.

A konferencia programjában egy másik külföldi előadói is szerepelt, de miután **Zbigniew Róžański**, a Jastrzebie Zdróji Büntetés-végrehajtási Intézet parancsnoka a lengyelországi árvízhelyzet miatt nem lehetett jelen a tanácskozáson, az ő prezentációja a Váci Fegyház és Börtön honlapján lesz olvasható.

Dr. Szlávik János, a Szent László Kórház főorvosa „HIV és drog – HIV-fertőzött elítéltek” című előadásában kiemelte, hogy a magyarországi HIV-fertőzöttek száma szerencsére alacsony, az elmúlt évben viszont jelentős növekedés volt tapasztalható körükben. Hangsúlyozta, hogy a betegség nem gyógyítható, de a betegek élete ma már 40-50 évvel meghosszabbítható az egyre korszerűbb gyógyszeres kezelés következtében.

Fliegauf Gergely bv. alezredes, a Rendőrtiszti Főiskola Büntetés-végrehajtási Tanszékének tanársegédje előadásában a drog és a börtön kapcsolatát sokrétűen elemezve a hazai büntetés-végrehajtás drogpolitikájának lehetséges irányait vázolta fel. Az előadó úgy vélte, hogy a jövőben a civil szervezetek még ki-terjedtebb bevonása teheti a legtöbbet a probléma kezelése érdekében.

Ezt követően **dr. Bóth János** polgármester Vác város emlékoklevelét, **Csóti András** bv. vezérőrnagy, a büntetés-végrehajtás országos parancsnokának stratégiai és koordinációs helyettese pedig a „Büntetés-végrehajtási Szolgálatért Emlékplakett” ezüst fokozatát adta át a Váci Fegyház és Börtön cseh és szlovák társintézeteinek parancsnokai számára a rendezvény keretében. A lengyelországi társintézet parancsnokának járó elismerést a lengyel konzul vette át.

Délután a konferencia résztvevőinek alkalmuk nyílt megtekinteni a Váci Fegyház és Börtön „Doberdó” körletét, illetve az intézet műemlék börtönkápolnáját, majd két workshopkal folytatódott a program.

Az egyik szekció – **Fliegauf Gergely** moderálásával – a büntetés-végrehajtás és drogprobléma témakörét vitatta meg. A csoport tagjai – büntetés-végrehajtási szakemberek, pártfogók, civil segítők és egyetemisták – számos problémát állapítottak meg a kábítószer börtönbeli jelenlétével kapcsolatban. Így például: a drog miatt a börtön veszít a hatékonyságából minden szinten (nevelés, biztonság, egészségügy stb.); sok fogvatartott szokik rá a börtönben a kábítószerre és a nyugtatószerekre; a drog kiszolgáltatottságot okoz, lehetővé teszi a zsarolhatóságot s kifejezetten veszélyes helyé teszi a börtönt; a drog jelenléte alapvető bizalmatlansághoz vezet a börtönben: senki sem tudja, hogy kiben lehet megbízni.

A másik szekció, amelyet **Madar Judit**, a Pest Megyei Igazságügyi Hivatal igazgatója vezetett, az utógondozás kérdéskörét vitatta meg „Mi lesz a szabadulás után?” címmel.*

Mint a szekció résztvevői megfogalmazták: az elmúlt években a pártfogók utógondozói tevékenysége a szabadulásra való felkészítés terén fejlődött leginkább. Pl. elkezdődött a szociális készségfejlesztő tréning börtönbeli alkalmazása. A családi döntéshozó csoportkonferencia pedig jó technikának mutatkozik arra, hogy ne csak az elítélt, hanem a család is felkészüljön a szabadulásra. Fontos momentum, hogy napjainkra a nevelők és a pártfogók között egy tartalmas, közvetlen kapcsolat alakult ki, melynek hozadékeként a nevelők lehetőségei kitágultak, kapcsolataik bővültek a civil világ felé. A szekció tagjai egyetértettek abban, hogy a szabadulás utáni beilleszkedés kulcsa a közösség. A közös gondolkodás során ismét felvetődött az ún. „félutas ház” létrehozása, ahol hajléktalanok, felbomlott családi háttérűek is elhelyezést nyerhetnének.

Végezetül megállapíthatjuk, hogy a mintegy száz fő részvételével megtartott tanácskozás maradéktalanul megvalósította rendező szervek elképzelését: kiváló alkalmat adott a különböző területeken dolgozó szakemberek találkozására és jól szolgálata azok eszmecseréjét.

Deák Ferenc István

* A szekció munkájáról szóló beszámoló Madar Judit összefoglalása – amit ez úton is köszönök – alapján készült.